

Doniyor kitobi — Sakson raqamli

Vahiylarning Oxiri va Boshlanishi: Ellen Uaytning 1884-yildagi So'nggi Ochiq Vahiysi va Uning Ahamiyati

Jeff Pippenger

2024-02-13

1884-yilda Ellen Uayt o'zining so'nggi ochiq vahiysini oldi. U Oregon shtatining Portlend shahrida berildi. Uning birinchi ochiq vahiysi esa 1844-yilda Meyn shtatining Portlend shahrida berilgan edi. Iso har doim bir narsaning oxirini o'sha narsaning boshi bilan tasvirlaydi.

1844-yilda, vaqtning tugashidan ko'p o'tmay, menga birinchi vahiym berildi. Men Portlendda Masihdagi aziz bir opa-singil bo'lgan, qalbi meniki bilan bog'langan missis Xeynsnikida mehmon bo'lib turgan edim; biz besh kishi, hammasi ayollar, oilaviy qurbongoh oldida sokin tiz cho'kkan edik. Ibodat qilayotganimizda, Xudoning qudrati ilgari hech qachon his etmaganimdek ustimga tushdi.

“Men o'zimni nur bilan o'ralgan holda va yerdan tobora yuqoriroqqa ko'tarilib borayotgandek ko'rdim. Men dunyodagi advent xalqini ko'rish uchun orqamga qaradim, ammo ularni topa olmadim. Shunda bir ovoz menga dedi: ‘Yana qara va bir oz balandroqqa qara.’ Shunda men ko'zlarimni ko'tardim va dunyodan ancha yuqoriga ko'tarilgan to'g'ri va tor bir yo'lga ko'rdim. Shu yo'lga advent xalqi yo'lining narigi uchida joylashgan shaharga tomon borayotgan edi. Yo'lining boshida, ularning ortida, porloq bir nur o'rnatilgan edi; farishta menga bu nurning ‘yarim tun hayqirig'i’ ekanini aytdi. [QARANG: MATTO 25:6.] Bu nur butun yo'l bo'ylab porlab turar va ular qoqilib ketmasinlar deb oyoqlariga yorug'lik berar edi.

“Agar ular ko'zlarini oldilarida bo'lgan, ularni shaharga boshlab borayotgan Isoga qaratib turgan bo'lsalar, ular xavfsiz edilar. Ammo ko'p o'tmay, ayrimlari charchab qoldilar va shahar juda uzoqda, deb aytdilar hamda ular unga bundan oldinroq kirib borgan bo'lishlarini kutgan edilar. Shunda Iso O'zining ulug'vor o'ng qo'lini ko'tarib, ularga dalda berar edi, va Uning qo'lidan adventchilar jamoasi uzra hilpirab turuvchi bir nur chiqardi; ular esa: ‘Alleluia!’ deb hayqirdilar. Boshqalar esa beparvolik bilan ularning ortidagi nurni inkor etib, ularni shu qadar uzoqqa boshlab chiqqan Zot Xudo emas edi, deb aytdilar. Shunda ularning ortidagi nur o'chib qoldi, oyoqlari mutlaq zulmatda qoldi, va ular qoqilib, mo'ljaldan hamda Isodan ko'z uzdilar va yo'ldan pastdagi qorong'i va yovuz dunyoga qulab tushdilar.” Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Artur L. Uayt tomonidan yozilgan Ellen Uaytning olti jildli tarjimai holida uning nabirasi 1893-yildagi Bosh Konferensiya sessiyasida Jon Lofboro tomonidan aytilgan bir bayonotni qayd etadi.

“Loughborough, to'qqiz yil o'tgach bo'lib o'tgan Bosh Konferensiya sessiyasida nutq so'zlar ekan, shunday dedi: “Men Opa Uaytni vahiya qariyb ellik marta ko'rganman. Birinchi marta taxminan qirq yil avval edi.... Uning oxirgi ochiq vahiysi 1884-yilda, Oregon shtatining Portlend shahridagi lager yig'ini maydonida bo'lgan edi.” Ellen White Biography, 3-jild, 256.

U 1884 yildan keyin ham tushlar va vahiylarga ega bo'lishi kerak edi, biroq omma oldida yuz bergan vahiylar aynan boshlanganidan qirq yil o'tib nihoyasiga yetdi, va ochiq vahiylarning boshlanishi ham, yakuni ham Portland nomli shaharlarda sodir bo'ldi. Birinchi shahar Amerika Qo'shma Shtatlarining sharqiy qirg'og'ida edi, oxirgi shahar esa g'arbiy qirg'oqda edi. Ba'zilar bu haqiqat insoniy tasodifdan boshqa hech narsani anglatmaydi, deb ta'kidlashni istashlari mumkin, boshqalar esa ochiq vahiylarning maqsadi bajo keltirilgan edi, shu bois Rabbiiy ularni qirq yildan so'ng tugatdi, deb ta'kidlashlari mumkin.

Asl sabab, Miller harakatiga berilgan bashorat in'omiga nisbatan itoatsizlik va isyonning tobora ortib borayotganidadir.

“Men Oklendga kelganimdan keyin, Bettl-Krikdagi ishlarning ahvoli haqidagi tuyg'u meni qattiq ezib qo'ydi; men esa zaif, sizlarga yordam berishga ojiz edim. Men imonsizlik xamirturushi ish qilayotganini bilardim. Xudoning Kalomidagi ravshan amrlarni mensimaganlar, u Kalomga quloq tutishga da'vat etgan guvohliklarni ham mensimayotgan edilar. O'tgan qishda Hildsburgga borganimda, men ko'p ibodat qildim va tashvish hamda qayg'u yuki ostida edim. Ammo bir safar ibodat qilayotganimda, Rabbiiy zulmatni chetga surdi va xonani buyuk bir nur to'ldirdi. Yonimda Xudoning bir farishtasi bor edi, va men o'zimni Bettl-Krikda turgandek his qildim. Men sizlarning kengashlaringizda edim; aytilgan so'zlarni eshitdim, shunday narsalarni ko'rdim va eshitdimki, agar Xudo xohlasa, ular xotiramdan abadulabad o'chirib tashlansa edi, deb tilayman. Jonim shunchalik yaralangan ediki, nima qilishni ham, nima deyishni ham bilmasdim. Ba'zi narsalarni tilga ola olmayman. Menga bu haqda hech kimga bildirmaslik buyurildi, chunki hali ko'p narsa ochilishi kerak edi.

“Menga berilgan nurni jamlab, uning nurlarini Xudoning xalqiga sochishim aytili. Men buni gazetalardagi maqolalar orqali qilib kelmoqdaman. Bir necha oy davomida deyarli har tong soat uchda turib, Battle Creekda menga berilgan so'nggi ikki guvohlikdan keyin yozilgan turli materiallarni to'pladim. Men bu masalalarni yozib chiqdim va ularni sizlarga shoshilinch ravishda yubordim; ammo o'zingma lozim darajada g'amxo'rlik qilishni e'tiborsiz qoldirgan edim, natijada yuk ostida holdan toyib qoldim; yozganlarimning hammasi Bosh Konferensiyada sizlarga yetib boradigan darajada tugallanmagan edi.

“Yana ibodat paytida Rabbiiy O'zini ayon qildi. Men yana Battle Creekda edim. Men ko'p uylarda bo'ldim va dasturxonlaringiz atrofida aytgan so'zlaringizni eshitdim. Tafsilotlarni hozir bayon etishga menda izn yo'q. Ularni tilga olishga hech qachon chaqirilmagligimga umid qilaman. Menda yana bir necha nihoyatda ta'sirli tushlar ham bo'ldi.

“Qaysi ovozni siz Xudoning ovozi deb tan olasiz? Rabbiiy sizning xatolaringizni tuzatish va yo'lingizni o'z holicha sizga ko'rsatish uchun zaxirada qanday qudratga ega? Jamoatda ishlash uchun qanday qudrat bor? Agar siz noaniqlikning har bir soyasi va shubhaning har qanday imkoniyati yo'qolmaguncha ishonishdan bosh tortsangiz, hech qachon ishonmaysiz. Mukammal bilimni talab qiladigan shubha hech qachon imonga yon bermaydi. Iymon isbotga emas, dalillarga tayanadi. Atrofimizda bizni buning teskarisi bo'lgan yo'lni tutishga undayotgan boshqa ovozlarni bo'lganida, Rabbiiy bizdan burch ovoziga itoat etishimizni talab qiladi. Xudodan gapirayotgan ovozni ajrata bilishimiz uchun bizdan sidqidildan e'tibor talab etiladi. Mayl-istakni qarshilik bilan yengib, vijdon ovoziga tortishuvsiz va murosasiz itoat

etishimiz kerak, aks holda uning da'vatlari to'xtab qoladi va iroda hamda turtki ustunlik qiladi. Rabbimizning Kalomi Uning Ruhiga qarshilik ko'rsatmay, eshitmaslik va itoat etmaslikka qat'iy qaror qilmagan barchamizga keladi. Bu ovoz ogohlantirishlarda, maslahatlarda, tanbehlarda eshitiladi. Bu Rabbimizning O'z xalqiga yuborgan nur xabaridir. Agar biz yanada balandroq chaqiriqlarni yoki yaxshiroq imkoniyatlarni kutadigan bo'lsak, nur bizdan tortib olinishi va biz zulmatda qoldirilishimiz mumkin." Testimonies, 5-jild, 68.

Opa Uayt shuni aniqladiki, agar uning payg'ambar ayol sifatidagi xizmatiga qarshi davomli isyon namoyon etilsa, "nur olib qo'yilishi mumkin, va" Laodikeya Adventizmi "zulmatda qoldiriladi." 1915-yilda nur olib qo'yildi. Xudo qachon xohlasa, o'shanda bir payg'ambar yoki payg'ambar ayolni ko'tarib chiqishga to'la qodir edi va qodirdir. U Ilyosdan keyin Elishoni ko'tardi, biroq 1915-yildan keyin tirik bir payg'ambar ko'tarilmadi, chunki Rabbiiy "nurni olib qo'rgan" edi.

Opa Uayt xonimning tushlari va vahiyalariga kelsak, uch davr bo'lgan. Birinchi qirq yillik davrda vahiyalar omma oldida yuz berar edi; buning maqsadi vahiyalar sodir bo'lgan paytda hozir bo'lganlarning ongida bu in'omni mustahkamlash bilan bog'liq edi. So'ng 1884-yildan to uning 1915-yildagi vafotigacha vahiyalar va tushlar Xudoning xalqini hanuz bunyod etish uchun berildi, ammo ular xususiy tarzda berildi. Uchinchi davr 1915-yilda boshlandi va Laodikeya Adventizmi murtadlik zulmatida ekaniga dalil taqdim etdi.

Qadimgi Isroil zamonaviy Isroilni ifodalaydi va Eli hamda uning ikki o'g'li — Xofni va Finxas bilan ifodalangan to'la avjiga chiqqan isyon davrida "ochiq vahiy yo'q edi." Buning sababi ularning qo'pol itoatsizligi va isyoni edi. Xudo o'zgarmaydi.

"Elining xonadoniga yana bir ogohlantirish berilishi kerak edi. Xudo oliy ruhoniylar va uning o'g'illari bilan muloqot qila olmas edi; ularning gunohlari, qalin bulut kabi, Uning Muqaddas Ruhining huzurini to'sib qo'rgan edi. Ammo yovuzlik o'rtasida bola Shomuil Osmonga sodiq bo'lib qoldi va Elining xonadoniga qaratilgan hukm xabari Shomuilning Haq Taoloning payg'ambari sifatidagi topshirig'i edi.

"O'sha kunlarda Egamizning kalomi noyob edi; oshkor vahiy yo'q edi. Va shunday bo'ldiki, o'sha paytda Eli o'z joyida yotgan edi, uning ko'zlari xiralasha boshlagan, shundayki, u ko'ra olmas edi; va Xudoning sandig'i turgan Egamizning ma'badida Xudoning chirog'i hali o'chmagan paytda, Shomuil yotib uxlamochi bo'lgan edi; Egamiz Shomuilni chaqirdi." Bu ovozni Eliyniki deb o'ylagan bola shoshilib ruhoniylarning to'shagi yoniga kelib dedi: "Mana men, chunki sen meni chaqirding." Javob esa shunday bo'ldi: "Men seni chaqirmadim, o'g'lim; yana borib yot." Shomuil uch marta chaqirildi va u uchalasida ham xuddi shu tarzda javob berdi. Shundan keyin Eli bu sirli chaqiriq Xudoning ovozi ekaniga amin bo'ldi. Egamiz O'zining tanlangan xizmatkorini, sochlari oqargan bu kishini chetlab o'tib, bir bola bilan muloqot qilish uchun kelgan edi. Buning o'ziyoq Eli va uning xonadoni uchun achchiq, ammo haqli tanbeh edi." Patriarchs and Prophets, 581.

Eli xonadonining murtadligida ochiq vahiy yo'q edi, chunki o'sha kunlarda Egamizning Kalomi "qimmatli" edi. "Qimmatli" deb tarjima qilingan ibroniycha so'z "kamyob" degan ma'noni anglatadi. 1844 yildan 1884 yilgacha Laodikeyachi Adventizmga berilgan "ochiq vahiyalar" bor edi. Bu avval Filadelfiyachi Millerchilar harakatining tarixida qaror topdi, va 1856 yilda

Filadelfiyachi harakat Laodikeyachi harakatga o'tganini aniqlay boshladi, ammo ochiq vahiyalar davom etdi, chunki Xudo sabr-toqatli va rahm-shafqatlidir.

So'ng 1863-yilda asosiy haqiqatlarga qarshi isyon boshlandi, biroq "ochiq vahiyalar" 1884-yilgacha davom etdi. So'ng bir o'zgarish yuz berdi. Hizqiyolning sakkizinchi bobida to'rtta jirkanchlik o'z tabiatiga ko'ra tobora kuchayib boruvchi tarzda tasvirlangan. 1884-yil birinchi avlodning deyarli yakunini va ikkinchi avlodning boshlanishini ifodalaydi. Advent tarixida 1881-yilda, so'ngra yana 1882-yilda, isyonda ikkita muhim o'sish sodir bo'lgani qayd etilgan.

1881-yilda Bosh Konferensiya prezidenti (Jorj Batler) Review and Herald'da bir qator maqolalar yozib, e'lon qildi; ularda u Muqaddas Kitobning ayrim qismlari boshqa qismlariga qaraganda ko'proq ilhomlangan, deb ta'kidladi, va maqolalari yakunida hatto Muqaddas Kitobning ilhomlanmagan ayrim qismlarini ham aniq ko'rsatib berdi. Shundan so'ng, 1882-yilda nashriyot ishining rahbari va o'sha paytda ta'lim ishining ham rahbari bo'lgan Uriya Smit shuni o'rgata boshladiki, Opa Uaytga kelajak haqidagi bashoratlar yoki o'tmishdagi muqaddas tarix ko'rsatilganida, uning so'zlari ilhomlangan bo'lardi; biroq, deya u da'vo qildi, u jamoat a'zolarining shaxsiy nuqsonlarini ko'rsatib berganida, bu shunchaki uning insoniy fikri edi.

1881-yilda Shoh Jeyms Muqaddas Kitobining hokimiyatiga qarshi ochiq hujum shayton tomonidan, jamoat prezidentining vositachiligi orqali, uyushtirildi; so'ng keyingi yilda ta'lim va nashriyot ishining rahbari Bashorat Ruhining hokimiyatiga qarshi shunga o'xshash hujum uyushtirdi. 1884-yildan boshlab, guvohlik shuki, o'sha kunlarda ochiq vahiy yo'q edi. 1863-yildan 1881-yilgacha isyon Muqaddas Kitob va Bashorat Ruhini ham o'z ichiga oladigan darajada kuchaydi va endi u shunchaki asoslarning rad etilishini ifodalamas edi.

Hizqiyol kitobining sakkizinchi bobida tasvirlangan to'rt jirkanch ish Quddus rahbariyatini ifodalovchi oqsoqol kishilar tomonidan amalga oshiriladi; bu rahbariyat 1863-yilda Laodikiyachilik Adventizmi sifatida huquqiy jamoat tuzilmasi sifatida boshlangan edi. O'sha paytda Review and Herald'da ayrim tarixchilar muallifligini Jeyms Uaytga nisbat beradigan bir maqola chop etildi, holbuki maqolaning hujjatli dalillari uning asl muallifi ko'proq Uriya Smit ekanini ko'rsatadi. Qanday bo'lmasin, Erixoni qayta qurishga qarshi la'nat Jeyms Uaytda aniq amalga oshdi, qalbaki 1863-yilgi jadvalni esa yaratgan shaxs Uriya Smit edi. 1881-yilga kelib, Bosh Konferensiya prezidenti Review and Herald'da Muqaddas Kitobning to'liq hokimiyatiga qarshi bahs yuritgan maqolalarni joylashtirar edi, keyingi yilda esa Uriya Smit Bashorat Ruhining hokimiyatiga qarshi hujumni boshladi.

Qadimgi kishilar, qo'riqchilar bo'lishlari kerak bo'lganlar, Millerning tushida ifodalangan va Habakkukning ikki lavhasida tasvirlangan poydevor haqiqatlariga hujum bilan boshlangan oshkora hujumga boshchilik qilayotgan edilar. Shundan so'ng ular Muqaddas Kitob va Bashorat Ruhi bo'lgan ikki guvohga hujum qila boshladilar. Xuddi shu davrda (1880-yillarning boshlarida) sog'liqni saqlash ishining rahbari Jon H. Kellogg cherkov rahbariyatiga panteizmning spiritizmini kiritishni boshladi. 1881 yilda Jeyms Uayt dafn etildi, va Opa Uayt cherkovning ta'lim, sog'liqni saqlash va siyosiy tuzilmasi rahbariyatining tobora kuchayib borayotgan isyoni o'rtasida edi.

1856-yilda kelgan xabar — ya’ni “yetti vaqt” haqidagi orttirilgan nur, shuningdek Laodikiyaga yo‘llangan xabar — rad etilgan edi va Rabbiiy aynan o‘sha xabarni 1888-yilda Minneapolisdagi Bosh Konferensiyada oqsoqollar Jons va Vaggoner taqdim etgan xabar orqali takrorlashni niyat qilgan edi. Ularning xabari yangi xabar emas edi, va ularning xabariga qarshilik ko‘rsatganlarga Oq opa murojaat qilganida, u isyonkorlar Jons va Vaggoner xabariga qarshilik ko‘rsatishlarini eski chegaralarni, ya’ni eski poydevorlarni himoya qilish borasidagi o‘z mas’uliyatlari deb bilishganini ko‘rsatdi. Ularning isyoni shuni oshkor qildiki, 1888-yilga kelib ular poydevorlar nima ekanini endi tushunmay qolgan edilar; holbuki, poydevor haqiqatlari Masihning solihligini ifodalaydi. Chegaralar va Uilyam Millerning qoidalari kontekstida u shunday dedi:

“Biz o‘zimiz uchun nasroniylik nimadan iborat ekanini, haqiqat nima ekanini, qabul qilgan e’tiqodimiz nima ekanini, Muqaddas Kitobning qoidalari nimaligini — bizga eng oliy hokimiyat tomonidan berilgan qoidalarni — bilishimiz kerak. O‘z e’tiqodini asoslash uchun biror sababga ega bo‘lmagan, masalaning haqiqatiga doir yetarli dalillarga ega bo‘lmagan holda ishonadiganlar ko‘p. Agar ularga o‘zlarining avvaldan shakllangan qarashlariga mos keladigan bir g‘oya taqdim etilsa, ular uni qabul qilishga darhol tayyor bo‘ladilar. Ular sababdan oqibatga qarab mulohaza yuritmaydilar, ularning e’tiqodi haqiqiy poydevorga ega emas, va sinov vaqtida ular qum ustiga qurganliklarini bilib oladilar.”

“Muqaddas Yozuvlar haqidagi o‘zining hozirgi nomukammal bilimidan qanoat topib, buni najoti uchun yetarli deb o‘ylab orom oladigan kishi halokatli bir aldanishda orom olayapti. Shunday ko‘plar borki, ular xatoni farqlay olish va haqiqat sifatida tiqishtirib qo‘yilgan barcha an’ana hamda xurofotni qoralashga qodir bo‘lishlari uchun Muqaddas Yozuviy dalillar bilan to‘la qurollanmaganlar. Shayton Masih xushxabarining soddaligini buzish uchun Xudoga sajda-ibodatga o‘z g‘oyalarini kiritgan. Hozirgi haqiqatga ishonishini da’vo qiladiganlarning ko‘pchiligi bir vaqtlar azizlarga topshirilgan imon nimadan iborat ekanini bilmaydi — ichingizdagi Masih, ulug‘vorlik umidi. Ular go‘yo qadimiy chegaralarni himoya qilayotgandek o‘ylaydilar, ammo ular iliq va beparvodirlar. Ular sevgining va imonning haqiqiy fazilatini o‘z tajribalariga to‘qib kiritish hamda unga ega bo‘lish nimani anglatishini bilmaydilar. Ular Muqaddas Kitobni sinchiklab o‘rganuvchilar emas, balki dangasa va e’tiborsizdirlar. Muqaddas Yozuvlarning oyatlari ustida fikrlar farqi paydo bo‘lganda, maqsad bilan o‘rganmagan va nimaga ishonishlari borasida qat’iy bo‘lmagan ana shunday kishilar haqiqatdan og‘ib ketadilar. Biz barchaga ilohiy haqiqatni qunt bilan tadqiq etish zarurligini singdirishimiz kerak, toki ular haqiqat nima ekanini bilishlarini chinakam bilsinlar. Ba’zilar o‘zlarida katta bilim borligini da’vo qiladilar va o‘z holatlaridan mamnun bo‘ladilar, holbuki ularda ish uchun g‘ayrat ham, Xudoga va Masih ular uchun o‘lgan jonlarga bo‘lgan jo‘shqin muhabbat ham, go‘yo ular Xudoni hech qachon tanimaganlaridan ortiq emas. Ular Muqaddas Kitobni uning iligini va semizligini o‘z jonlariga singdirish [uchun] o‘qimaydilar. Ular buni Xudoning o‘zlariga so‘zlayotgan ovozi deb his qilmaydilar. Ammo najot yo‘lini tushunmoqchi bo‘lsak, agar Solihlik Quyoshining nurlarini ko‘rmoqchi bo‘lsak, Muqaddas Yozuvlarni maqsad bilan o‘rganishimiz kerak, chunki Muqaddas Kitobning va’dalari va bashoratlari ilohiy najot rejasiga ulug‘vorlikning ravshan nurlarini sochadi, bu buyuk haqiqatlar esa aniq tushunib yetilmagan.” The 1888 Materials, 403.

Bu bayonot uning 1888-yil davridagi guvohligidan olingan bo‘lib, u isyonchilar o‘zlari bilmagan holda qum ustiga poydevor qurayotganini ko‘rsatadi. U shunday deydi: “Hozirgi haqiqatga ishonamiz deb da’vo qilayotganlarning ko‘pchiligi, azizlarga bir marta topshirilgan imon nimadan iborat ekanini bilmaydi — ichingizdagi Masih, ulug‘vorlik umidi. Ular eski chegara belgilarini himoya qilayapmiz, deb o‘ylaydilar, ammo ular iliq va befarqdirlar.” U ularni hanuz Laodikyaliklar holatida ekanini ko‘rsatadi, chunki ular “iliq”dirlar. Va u “azizlarga bir marta topshirilgan imon — ichingizdagi Masih, ulug‘vorlik umidi” ekanini ko‘rsatadi. Masih Asrlar Qoyasidir, va Asrlar Qoyasi sifatida U Millerning tushidagi javohirlarni ifodalaydi.

“Ogohlantirish keldi: 1842, 1843 va 1844 yillarda xabar kelganidan buyon biz bunyod etib kelayotgan imon poydevorini bezovta qiladigan hech narsa kirib kelishiga yo‘l qo‘yilmasin. Men bu xabar ichida edim, va o‘shandan beri Xudo bizga bergan nurga sodiq qolgan holda butun dunyo qarshisida turib kelmoqdaman. Biz kun sayin Rabbimizni jiddiy ibodat bilan izlab, nur so‘rab turgan paytimizda oyoqlarimiz qo‘yilgan maydondan oyoqlarimizni olish niyatida emasmiz. Nahotki men Xudo menga bergan nurni tark eta olaman deb o‘ylasangiz? U Asrlar Qoyasidek bo‘lishi kerak. U menga berilganidan buyon meni yo‘llab kelmoqda.”
Review and Herald, 1903-yil 14-aprel.

U “Ular sababdan oqibatga qarab mulohaza yuritmaydilar”, deb aytganida, Hizqiyolning qadimgi odamlari bo‘lgan isyonchilarning muhim bir haqiqatini ochib beradi. Fosiqlar sababdan oqibatga qarab mulohaza yurita olmaydilar yoki yuritishni istamaydilar. 1888-yildagi Bosh Konferensiya sessiyasining oqibati shunchalik isyonkor bo‘ldiki, Opa Uayt ketishga qaror qildi, ammo uning farishtaviy yo‘lboshchisi unga qolishi va Qorah, Datan hamda Abiram isyonining parallel tarixini qayd etishi lozimligini buyurdi. Qadimgi odamlarning isyoni oqibat edi, sababi esa 1856-yilda “yetti zamon”ning orttirilgan nuri bilan kelgan Laodikiyadagi xabarning rad etilishi bo‘ldi; bu esa keyin 1863-yilda poydevorlarga qarshi isyonga qadar kuchaydi, so‘ngra avval Muqaddas Kitobga, keyin esa Bashorat Ruhiga qilingan hujumga, shuningdek Kelloggning spiritizmining kiritilishiga olib keldi.

Albatta, qadimgi erkaklar tarixchilari tarix davomida isyon bilan bog‘liq haqiqatlarni safsata, an’analar, urf-odatlar va afsonaviy to‘qimalar bilan berkitib kelganlar, chunki bunday turdagi isyonda ishtirok etuvchilar doimo dalillarni yashirishga urinadilar.

Maslahatlarini Egamizdan chuqur yashirmoqchi bo‘lganlarning holiga voy! Ularning ishlari zulmatdadir, va ular: “Bizni kim ko‘radi? Va bizni kim biladi?” deyilar. Ishayo 25:19.

Ishayo bu oyatda murojaat qilayotgan kishilar — u “Quddusdagi bu xalq ustidan hukmronlik qiluvchi masxarachi kishilar” deb ta’riflaydiganlardir; va ular Hizqiyo kitobining sakkizinchi bobida xalqning qo‘riqchilari bo‘lishi kerak bo‘lgan o‘sha qadimgi kishilarning o‘zidir. Hizqiyoning guvohligida, Adventizmning ikkinchi avlodini belgilovchi ikkinchi jirkanchlikda, ular Ishayoning masxarachi kishilari beradigan savollarga javob beradilar: “chunki ular: Egamiz bizni ko‘rmaydi; Egamiz yerni tark etgan”, deyilar (Hizqiyo 8:12).

1888-yilga olib kelgan va o‘sha yilda sodir bo‘lgan isyon haqiqatini yashirishga urinadigan o‘sha tarixiy revizionistlar ustiga “Hol” e’lon qilgan.

Bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“Men sizlarga Minneapolisdagi yig‘ilishlar haqida so‘zlamog‘im kerak. Men bir paytlar yig‘ilishni tark etishga qaror qildim, chunki u yerda hukm surayotgan kuchli qarshilik ruhini ko‘rdim va his qildim. Men Morrison birodar va Nicola birodar ustida boshqaruvchi qudrat bilan ta‘sir ko‘rsatgan ruhni bir lahza ham tan ololmadim. Sizlarning qanday ruhdan ekaningizni men bir lahza ham shubha ostiga qo‘ya olmayman. Shubhasiz, bu Xudoning Ruhi emas edi, va sizlar bu aldovda davom etib ketmasligingiz uchun men hozir sizlarga yozyapman.”

“Minneapolisda bundan ortiq qolmaslikka qaror qilganimdan keyingi kecha, tushda yoki tungi vahiyda — qaysi biri ekanini aniq ayta olmayman — bo‘yi baland, salobatli qiyofaga ega bir zot menga xabar keltirdi va menga shuni oshkor qildiki, o‘z vazifam turgan joyda sobit turishim Xudoning irodasi ekan, va aynan Xudoning O‘zi menga yordamchi bo‘lib, U menga beradigan so‘zlarni aytishim uchun meni qo‘llab-quvvatlar ekan. U dedi: ‘Bu ish uchun Rabbiy seni ko‘targandir. Uning abadiy qo‘llari sening ostingdadir. Bu yig‘ilishdan hayot uchun yoki o‘lim uchun qarorlar chiqadi; bu, albatta, kimdir halok bo‘lishi kerak degani emas, balki ruhiy mag‘rurlik va o‘ziga ishonch shunday eshikni yopadiki, Iso va Uning Muqaddas Ruhining qudrati ichkariga kiritilmaydi. Ularga aldanganlikdan xalos bo‘lish, tavba qilish, gunohlarini e‘tirof etish, Masihning oldiga kelish va U ularga shifo berishi uchun Unga yuzlanib qaytish imkoniyati yana beriladi.’”

“U: ‘Menga ergash’, — dedi. Men yo‘lboshchimga ergashdim, va u meni birodarlar o‘z uy-joylarini qilgan turli xonadonlarga olib bordi. Shunda u dedi: ‘Bu yerda aytilayotgan so‘zlarni tingla, chunki ular yodnomalar kitobida yozilgandir, va bu so‘zlar bu ishda yuqoridan keladigan donolik ruhi bo‘yicha emas, balki yuqoridan tushmaydigan, aksincha pastdan bo‘lgan ruh bo‘yicha ishtirok etadiganlarning barchasi ustidan mahkum etuvchi qudratga ega bo‘ladi.’”

“Men o‘sha so‘zlarni tingladimki, ularni aytganlarning har birini uyaltirishi lozim edi. Biridan boshqasiga kinoyali mulohazalar aytilib, ularning birodarlari A. T. Jones, E. J. Waggoner va Willie C. White, shuningdek, men masxara qilindi. Mening tutgan mavqeim va qilayotgan ishim haqida, Xudo oldida jonlarini past tutish va o‘z qalblarini tartibga solish ishi bilan mashg‘ul bo‘lishlari kerak bo‘lganlar tomonidan bemalol fikr yuritildi. Go‘yo ularning birodarlari hamda ularning ishi haqida haqiqatda hech qanday asosga ega bo‘lmagan xayoliy nohaqliklar va tasavvur mahsuli bo‘lgan ifodalar ustida qayta-qayta o‘ylab yurishda, shuningdek, shubha, savol va imonsizlik natijasida achchiq so‘zlarni aytish va yozishda bir maftunkorlik bordek edi.”

“Mening yo‘lboshchim shunday dedi: ‘Bu kitoblarda Iso Masihga qarshi deb yozilgandir. Bu ruh Masihning, haqiqatning Ruhiga muvofiq bo‘la olmaydi. Ular qarshilik ruhidan mast bo‘lganlar va mast kishi o‘z so‘zlari yoki xatti-harakatlarini qaysi ruh boshqarayotganini bilmagani kabi, ular ham endi bilmaydilar. Bu gunoh ayniqsa Xudoga qarshi bir haqoratdir. Bu ruh haqiqat va solihlik Ruhiga, xuddi yahudiylarni shubha qilish, tanqid qilish va dunyoning Najotkori bo‘lgan Masih ustidan josus bo‘lib yurish uchun ittifoq tuzishga undagan ruh qanchalik o‘xshamagan bo‘lsa, shunchalik ham o‘xshamaydi.’

“Menga yo‘lboshchim tomonidan aytildiki, Masihsiz gap-so‘zlarga, ularning aytilishiga turtki bergan ruhni namoyon etgan o‘sha olomoncha gaplarga bir guvoh bo‘lgan. Ular xonalariga kirganlarida, Masihning Ruhiga eshikni yopib, Uning ovozigga quloq solishni istamaganlari uchun, yovuz farishtalar ular bilan birga kirgan edi. Xudoning oldida qalbning kamtarlanib egilishi yo‘q edi. Ibodat ovozi kamdan-kam eshitilar, ammo tanqid, mubolag‘ali bayonotlar, taxminlar va farazlar, hasad va rashk, yomon gumonlar va soxta ayblovlar keng tarqalgan edi. Agar ularning ko‘zlari ochilganida, ularni dahshatga solarli narsani — yovuz farishtalarning tantana qilayotganini — ko‘rgan bo‘lardilar. Va ular, shuningdek, aytilgan har bir so‘zni eshitib, bu so‘zlarni osmon kitoblariga qayd etgan bir Kuzatuvchini ham ko‘rgan bo‘lardilar.

“Shunda menga ma‘lum qilindiki, ayni vaqtda ta‘limot masalalaridagi qarashlar, ya‘ni haqiqat nima ekaniga doir biror qarorga kelish ham, yoxud xolisona tekshiruv ruhi bo‘lishini kutish ham behuda bo‘lar edi; chunki ular qabul qilib olgan har qanday nuqta yoki qarashda, yahudiylar qilganidan ortiq bo‘lmasa ham, hech qanday fikr o‘zgarishiga yo‘l qo‘ymaslik uchun bir ittifoq tuzilgan edi. Yo‘lboshchim menga men yozishga ixtiyorim bo‘lmagan ko‘p narsalarni aytdi. Men o‘zimni to‘shakda o‘tirgan holda, qayg‘u va iztirob ruhi ichida, shu bilan birga majlis oxirigacha o‘z burchim postida sobit turishga, so‘ngra esa qanday harakat qilishim va qaysi yo‘lni tutishim kerakligini menga bildiradigan Xudoning Ruhi ko‘rsatmalarini kutishga qat‘iy ahd ruhi bilan topdim.” The 1888 Materials, 277, 278.